

استانداردهای سلامت هسته‌های اولیه، پیش تکثیر، نخلستان مادری و نهالستان‌های نارگیل

تعاریف:

۱. هسته‌های اولیه و پیش تکثیری نهال (Basic & Pre-basic Stocks):

هسته‌های اولیه: مواد گیاهی محدودی از ارقام تجاری هستند که اصالت و سلامت آنها توسط موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال محرز شده و در مکانی محافظت شده و غیر قابل نفوذ به حشرات نگهداری می‌شوند.

پیش تکثیر: مواد گیاهی برگرفته از هسته‌های اولیه بوده که اصالت و سلامت آنها توسط موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال محرز شده است. این طبقه به عنوان حلقه بین هسته‌های اولیه و باغات مادری قرار دارد و مواد گیاهی مورد استفاده برای احداث باغ مادری از آنها تهیه می‌شود. این مواد گیاهی در مکانی محافظت شده و غیر قابل نفوذ به حشرات نگهداری میشوند.

توضیحات:

۱. هسته‌های اولیه و پیش تکثیر باید عاری از کلیه پاتوژن‌های گیاهی سیستمیک باشد.
۲. هسته‌های اولیه و پیش تکثیری باید در مکان‌هایی مناسب با رعایت فاصله ایزولاسیون حداقل ۱۰۰۰ متر از سایر نخلستان‌های منطقه کاشته شوند.
۳. سلامت هسته‌های اولیه و پیش تکثیری باید به طور مرتب در برابر بیماری‌های خاک‌زی و هوایی مورد بررسی قرار گیرند.

۲. نخل‌های مادری (Mother Blocks):

به باغات گیاهانی از ارقام تجاری محصولات سردرختی باغبانی با اصالتی معلوم و کاملاً سالم اطلاق می‌شود که تحت نظارت موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال در مکانی با فاصله ایزولاسیون استاندارد کاشته شده و از مواد گیاهی آنها برای تولید نهال استفاده می‌شود.

توضیحات:

۱. نخل‌های مادری باید عاری از کلیه پاتوژن‌های گیاهی سیستمیک باشد.
۲. خاک نخلستان‌های مادری باید عاری از نماتدهای انگل *Pratylenchus penetrans*, *Rotylechulus reniformis*, *Meloidogyne spp.* بوده و به هنگام انتخاب محل احداث به تأیید سازمان حفظ نباتات کشور رسیده باشد.
۳. فاصله حریم امن (عدم وجود منابع گیاهی آلوده) برای نخلستان‌های مادری با توجه به نوع استفاده از نخلستان (برداشت پاجوش-میوه)، بیماری‌های قابل انتقال و برد پروازی حشرات ناقل تعیین می‌شود. در مورد نخلستان مادری، با هدف برداشت پاجوش، حریم امن ۸۰۰-۱۰۰۰ متر تعیین می‌شود.
۴. به منظور اطمینان از عدم انتقال بیماری‌های خاک‌زی، باید آبیاری از نوع تحت فشار باشد و توسط لوله‌های آبیاری مستقیماً از منبع تامین آب (با اولویت چاه) به زمین اصلی متقل گردد.

۵. نخل‌های مادری به طور مرتب (۲-۳ بار در فصول مختلف سال) از نظر سلامت عمومی (عدم وجود علائم بیماری) مورد ارزیابی قرار گیرند. در صورت مشاهده آلودگی ضروری است نخل آلوده حذف و با نخل سالم جایگزین شود.

۳. نهال گواهی شده (Certified):

پاجوش/ نهال کشت بافتی گواهی شده به نهالی اطلاق می‌شود که اصالت، سلامت و مشخصات ظاهری آن مطابق با استانداردهای مصوب بوده و مواد اولیه آن از نخلستان‌های مادری/ هسته‌های اولیه تهیه می‌شود.

توضیحات:

۱. پاجوش/ نهال کشت بافتی گواهی شده باید عاری از نماتدهای انگل *Pratylenchus penetrans*, *Rotylechulus reniformis*, *Meloidogyne spp.* باشد.

۲. نهالستانها باید از سایر منابع آلودگی ۵۰۰ متر فاصله داشته باشند.

جدول (۱) بیماری‌های قابل انتقال نخل نارگیل

عامل بیماری	انتقال	دامنه میزبانی
<i>Meloidogyne spp.</i> ^۱	خاک و ریشه	پلی فاژ
<i>Rotylechulus reniformis</i> ^۱	خاک و ریشه	پلی فاژ
<i>Pratylenchus penetrans</i> ^۱	خاک و ریشه	پلی فاژ

توضیحات:

۱- روش‌های ردیابی: بررسی ظاهری اندام‌های هوایی، طوقه و ریشه